

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2004/20

Karar Sayısı : 2007/52

Karar Günü : 17.4.2007

Resmi Gazete Tarih-Sayısı : 22.11.2007-26708

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Zonguldak İcra Tetkik Mercii Hâkimliği

İTİRAZIN KONUSU: 9.6.1932 günlü, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 4949 sayılı Yasa ile eklenen 336/a maddesinin Anayasa'nın 10. ve 38. maddelerine aykırılığı savıyla iptali ve yürürlüğünün durdurulması istemidir.

I- OLAY

Yediemin olarak kendisine teslim edilen hacizli malları satış mahalline getirmeyen kişinin İcra ve İflas Kanunu'nun 336/a maddesine göre cezalandırılması istemiyle açılan davada, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralları

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'na 4949 sayılı Yasa'nın 93. maddesi ile eklenen 336/a maddesi şöyledir:

“Bu Kanun uyarınca, muhafaza edilmek üzere kendisine rehin, haciz veya diğer herhangi bir sebeple teslim olunan malları icra dairesinin talebine rağmen yedi gün içinde icra dairesine teslim etmeyen kimse, alacaklının şikayeti üzerine icra mahkemesince iki aydan altı aya kadar hafif hapisle cezalandırılır.” MADDE 336/a - (...) (Madde 336/a, 1.6.2005 tarih ve 25832 sayılı Mükerrer R.G.'de yayımlanan, 31.5.2005 tarih ve 5358 sayılı [Kanunun](#) 23. maddesi hükmü gereğince yürürlükten kaldırılmıştır.)

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

Başvuru kararında, Anayasa'nın 10. ve 38. maddelerine dayanılmıştır.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca Mustafa BUMİN, Haşim KILIÇ, Sacit ADALI, Ali HÜNER, Fulya KANTARCIOĞLU, Aysel PEKİNER, Tülay TUĞCU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Fazıl SAĞLAM ve A. Necmi ÖZLER'in katılmalarıyla 31.3.2004 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğü durdurma isteminin bu konudaki raporun hazırlanmasından sonra karara bağlanmasına oybirliğiyle karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kuralı, dayanan Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararında, yedieminlik görevini kötüye kullanma eyleminin 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda cürüm olarak düzenlendiği halde, İcra ve İflas Kanunu'nda kabahat olarak düzenlendiği, Türk Ceza Kanunu'na göre verilen cezaların para cezasına çevrilebildiği ve ertelenebildiği, oysa İcra ve İflas Kanunu uyarınca verilen cezaların ertelenemediği ve para cezasına çevrilemediği, bu durumun aynı eylemi işleyen kişiler arasında eşitsizlik doğurduğu, bu nedenle kuralın Anayasanın 10. ve 38. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Anayasa'nın 10. maddesinin birinci fıkrasında herkesin, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşit olduğu belirtilmiş, 38. maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında ise kimsenin, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmayacağı, kimseye suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemeyeceği, suç ve ceza zamanaşımı ile ceza mahkûmiyetinin sonuçları konusunda da yukarıdaki hükümlerin uygulanacağı, ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirlerinin ancak kanunla konulacağı, suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimsenin suçlu sayılmayacağı kurala bağlanmıştır.

Anayasa'nın 10. maddesinde yer verilen eşitlik ilkesi ile eylemli değil, hukuksal eşitlik öngörülmektedir. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalarca aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak ve kişilere yasalar karşısında ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Bu ilkeyle, aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak yasa karşısında eşitliğin çiğnenmesi yasaklanmıştır. Durum ve konumlardaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları gerekli kılabilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'nın öngördüğü eşitlik ilkesi çiğnenmiş olmaz. Nitelikleri ve durumları özdeş olanlar için yasalarla değişik kurallar konulamaz.

İcra ve İflas Kanunu'na 4949 sayılı Yasa'nın 93. maddesi ile eklenen 336/a maddesinde, bu Kanun uyarınca, muhafaza edilmek üzere kendisine rehin, haciz veya diğer herhangi bir sebeple teslim olunan malları icra dairesinin talebine rağmen yedi gün içinde icra dairesine teslim etmeyen kimsenin alacaklının şikâyeti üzerine icra mahkemesince iki aydan altı aya kadar hafif hapis cezasıyla cezalandırılması öngörülmüştür.

4949 sayılı Yasa'nın gerekçesinde, İcra ve İflas Kanunu kurallarına göre kendisine resmen mal teslim edilen kimselerin bu malları teslimden imtina etmelerinin yaygınlaşması ve Türk Ceza Kanunu hükümlerine göre yedieminliği suiistimal edenlere verilen cezanın tecil edilebilmesi ve/veya para cezasına çevrilebilmesi nedeniyle, cezanın caydırıcılığını sağlamak üzere nitelik ve süre olarak daha hafif, ancak erteleme ve para cezasına çevrilme olanağının ortadan kaldırıldığı bir düzenlemenin öngörüldüğü belirtilmiştir.

İcra ve İflas Kanunu'na göre yediemine mal teslim edilmesinin amacı, borçlunun elinde bulunan malın haczedilerek alacaklının haklarının korunması ve gerektiğinde satılarak alacaklının alacağının tahsil edilmesini sağlamaktır. Diğer yasalar uyarınca yediemine mal teslim edilmesinin amacı ise bu yasalarda belirtilen amacı gerçekleştirmeye yöneliktir ve her

iki yaptırım arasında amaç bakımından farklılık bulunmaktadır. Bu nedenle, farklı durumda olanlara farklı yasa kurallarının öngörülmesi ve yaptırım olarak bu kuralların uygulanması eşitlik ilkesine aykırılık oluşturmaz.

Mülga Türk Ceza Kanunu'nun 11. maddesinde cürümlere ve kabahatlere verilecek cezalar belirtilmiştir. Buna göre, cürümlere verilecek cezalar; ağır hapis, hapis, ağır para cezası, kamu hizmetlerinden men cezası olarak sayılmış, kabahatler için verilebilecek cezalar ise hafif hapis, hafif para cezası ile muayyen bir meslek ve sanatın yürütülmesinden men cezası olarak belirtilmiştir. Aynı Yasanın 276. maddesinde belirtilen eylemler için hapis cezası öngörüldüğünden bu eylemler yasa koyucu tarafından cürüm, İcra ve İflas Kanunu'na 4949 sayılı Yasa ile eklenen 336/a maddede belirtilen eylemler ise hafif hapis cezası öngörülmesi nedeniyle kabahat olarak nitelendirilmektedir. Yasa koyucunun Anayasa kuralları ve hukukun genel ilkeleri çerçevesinde kalmak koşuluyla hangi eylemlerin suç oluşturacağını, bu suçlara verilecek cezaları, ağırlaştırıcı ve hafifletici nedenleri belirleme konusunda yetkisi bulunduğundan, İcra ve İflas Kanunu kuralları uyarınca kendisine mal teslim edilenlerin bu malları teslim etmeme eyleminin kabahat olarak kabul edilmesi, diğer yasalara göre kendisine mal teslim edilenlerin bu malları teslim etmelerinin cürüm olarak kabul edilmesi yasakoyucunun takdir alanı içindedir.

Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 10. ve 38. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

VI- YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİ

Anayasa Mahkemesi'nin 17.4.2007 günlü toplantısında, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'na 4949 sayılı Yasa ile eklenen 336/a maddesine yönelik itiraz başvurusu 17.4.2007 günlü, E.2004/20, K.2007/52 sayılı kararla reddedildiğinden, bu maddeye ilişkin yürürlüğün durdurulması istemi oybirliği ile reddedilmiştir.

VII- SONUÇ

9.6.1932 günlü, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 4949 sayılı Yasa ile eklenen 336/a maddesinin, Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, 17.4.2007 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkanvekili

Üye

Üye

Haşim KILIÇ

Sacit ADALI

Fulya KANTARCIOĞLU

Esas Sayısı : 2004/20
Karar Sayısı : 2007/52

Üye

Ahmet AKYALÇIN

Üye

Mehmet ERTEN

Üye

Mustafa YILDIRIM

Üye

A. Necmi ÖZLER

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Şevket APALAK

Üye

Serruh KALELİ

Üye

Osman Alifeyyaz PAKSÜT